

GYÖKEREK: A RADIKÁLIS BALOLDAL MŰKÖDÉSE

ELEMZÉS

Szerző: Megadja Gábor, vezető kutató

SZÁZADVÉG

2020. május 7.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	2
2. Alapelvek	4
3. Értelmiség: világmegváltás a maoizmustól a nemsemleges mosdókig	6
4. Taktika és etika: erőszakkal vagy anélkül?	9
5. Néhány példa.....	12
5.1. USA 12	
5.2. Európa.....	15
5.3. Magyarország	16
6. Összegzés.....	19

A baloldal radikalizmusban született. Minden egyéb módosulás, mérséklés későbbi fejlemény és erőteljes finomítás az eredeti szándékon, esetleg stratégiai-taktikai megfontolás eredménye. Ahhoz, hogy igazoljuk a baloldaliság radikális eredetét, elég, ha az eddigi három emblematisz történelmi formáját - az 1789-es francia, az 1917-es szocialista orosz és az 1933-as nemzetiszocialista német forradalmat - említjük.

1. Bevezetés

„Az ember szabadnak született, mégis mindenütt láncokat visel“ - ebben a Rousseau által megfogalmazott paradoxonban található a baloldali küldetés genezise. És hasonlóképpen Rousseau fogalmazta meg a terápiát is: az embert *kényszeríteni kell* a szabadságra.

Akármi legyen is a történeti megjelenési formája, a radikális baloldal mindig valamiféle „igazságosságra“ hivatkozik (jellemzően „társadalmi igazságosságra“): a jelenlegi, igazságtalan viszonyokkal való teljes és gyökeres (radikális) szakításra van szükség, a jelenlegi viszonyok teljes felszámolására és az igazságosság érvényre juttatására. **A radikalizmusban fogant baloldaliság eleve szembe fordulást jelent a keresztény kultúrával, hiszen utóbbi a radikális baloldali szemében ama birkatürelmet megtestesítő gondolkodás, amely elfogadja a világban meglévő tökéletlenséget** – tudatosan vagy anélkül, a radikális baloldal lényegét tekintve a keresztény kultúra ellensége.

Az igazságosság követelése vezérfonalként húzódik végig a baloldaliság történetén. A francia forradalom az „igazságtalanul“ és hamis elvek alapján uralkodó „régirend“ megdöntésére irányult. A szocialista forradalomban a munkát végző, ám kizsákmányolt és elnyomott réteget, a proletariátust kellett hatalomba segíteni, hogy megteremthető legyen az igazságosság. Németország pedig elszenvedett egy nagyon is közvetlen sérelmet, amit körbefontak egy általánosabb ideológiai igazolással: a „felsőbbrendű fajt“ elnyomás alatt tartják az alsőbbrendű fajok. Így minden egyes esetben valamilyen sérelem semlegesítésére, igazságtalanság felszámolására törekedett a baloldali forradalom. Mivel az igazságtalanság mindig égbekiáltó és tűrhetetlen, ezért a radikális baloldal mindig is megengedhetőnek tekintette az *erőszakot*.¹

¹ Ld. Roger Scruton: *Futóbolondok, csalók, agitátorok: az újbaloldal gondolkodói*, Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány, Budapest, 2019; Paul Johnson: *Értelmiségiek*, Európa Könyvkiadó, Budapest, 2002.

Ahogy a baloldal lényegét tekintve mindig radikális, úgy mindig totalitárius is: az igazságtalanság semmilyen formában nem tűrhető el, az azt megtestesítő csoportok megsemmisítendőek, az „igazságosságot“ teljes egészében érvényesíteni kell.

A „mérsékelt baloldaliság“ meglétének kérdése taktikai, stratégiai kérdés. A radikális baloldal türelmetlensége mérsékelhető abban az esetben, ha az adott társadalomban fontos pozíciókat foglalnak el képviselői. **Így ha különböző szervezeteken, NGO-kon, bíróságokon, alkotmánybíróságokon, azaz hivatalos intézményeken keresztül érvényesíthetik a baloldal radikális programját, kevésbé tartják szükségesnek az erőszak alkalmazását** (maximum hallgatólagosan támogatják az erőszakot is alkalmazó radikális baloldalt, esetleg teljesen bevett, főként jogi eszközökkel segítik őket pozíciójuknak köszönhetően). Ezért az, hogy a radikális baloldal *revolutív*, azaz forradalmi, avagy *evolutív*, reformista eszközökhöz nyúl-e, pusztán módszertani, stratégiai, taktikai kérdés.

2. Alapelvek

A baloldal tényleges születése az 1789-es francia rendi gyűlésre datálható: jobboldalt a király támogatói ültek, baloldalt a harmadik rend képviselői. Ám a pusztán fizikai elhelyezkedésnél fontosabb az a gondolatiság, amit a két oldal megjelenített.

A francia forradalom a felvilágosult értelmiség radikális projektjének megvalósítási kísérlete volt. A cél a *tabula rasa* volt, egy tökéletesen racionális, ellentmondásmentes, gyökeresen új világ létrehozása, amit nem homályosítanak el mindenféle igazolhatatlan tradíciók és vallási elvek. Utóbbiak esetében problémát jelentett a radikális értelmiség szemében azok partikuláris mivolta is: a racionalitás univerzális, ezért a különböző hagyományok és vallások helyett az Ész uralmát kell megvalósítani.

Nem véletlen, hogy a forradalmárok nem fogadták el a parlamentarizmust sem, hiszen az „részérdekeket“ jelenített meg² - és így talán érthetővé válik az is, hogy a radikális baloldal szerte a világon miért olyan türelmetlen a parlamenti működéssel szemben, és - hatalom híján - miért tekinti azt kvázi ideiglenes intézménynek. Jobbára elfogadják a létezését és tömegbázis hiányában nem támadják meg, de amennyiben nem ők birtokolják a tényleges hatalmat, elégedetlenek és türelmetlenek a parlamentarizmussal szemben. A nemrég hazánk parlamentjében lezajló rendbontások ennek az ősi radikális baloldali türelmetlenségnek köszönhetőek.

A radikális baloldal mindig más történelmi köntösben jelent meg, ám alapelvek nem változtak: 1) az „igazságosság“ totális megteremtésének igénye, 2) az igazságtalanságot hordozó társadalmi csoport(ok) ellenségként való megnevezése és megsemmisítésre való kijelölése, 3) az erőszak és a normákon, törvényen kívüli eszközök legitimálása.

A radikális baloldal igazságosságért folytatott harca a végsőkig tart. Az új és régi rend képviselőinek a harca alakul osztályharccá a szocialista radikalizmusban, nemzetek és fajok harcává a nemzetiszocialista radikalizmusban. **A jelenlegi, radikális baloldali identitáspolitikában a szexuális irányultság, a**

² Jacob L. Talmon: *The Origins of Totalitarian Democracy*, Secker&Wartburg, 1952, pp. 45, 95.

bőrszín, az etnikum válik választóvonallá, az igazságtalanság képviselői pedig a „heteronormatívak“, a „keresztények“, a „fehérek“ és a „férfiak“ lesznek - a mindent egyesítő, tökéletes ellenség a „heteroszexuális keresztény fehér férfi“. (Az identitáspolitikai baloldali radikalizmus afféle „szintézisként“ egyesíti a szocialista osztályharcot a nemzetiszocialista fajok közti háborúval.)

Jól látható, hogy az eredeti, felvilágosult szándék arra vonatkozóan, hogy létrehozzanak egy *poszt-keresztény* civilizációt, hogyan fog eredményében emlékeztetni arra, milyen lehetett a *kereszténység előtti* civilizáció. Az identitáspolitikai baloldali radikalizmus gyakorlatilag *törzsi társadalom* létrehozására törekszik a fenti ismérvek szerinti megosztás kísérletével. A multikulturalizmus híve szerint ugyanis nem az a fontos, ami összeköt minket - nemzet, közös kultúra és nyelv, hagyomány, hit, történelem, örökség stb. -, hanem az, ami elválaszt: osztály, gender, etnikum, faj.³

Bár a francia forradalom tekinthető szigorú értelemben a nacionalizmus megteremtőjének, ez csak arra utal, hogy eredeti radikális ígéretét nem tudta beteljesíteni. A nemzetek ugyanúgy a „partikularitást“, a viszonylagosságot testesítik meg, mint a parlamentarizmus vagy a hagyomány. Amennyiben tökéletesen racionális, ellentmondásmentes világ létrehozása a felvilágosult radikalizmus célja, úgy a *nemzet anomália*. A folytatásban a baloldali radikalizmus nem is hagyta annyiban ezt a félmunkát. A kommunista kísérlet nyíltan vallotta, hogy világméretben gondolkodik,⁴ a nemzetiszocializmus pedig - félrevezető elnevezése ellenére - pángermán birodalom megvalósítását tűzte ki célul, amelyben még véletlenül sincs helye szuverén nemzeteknek. Elmondható tehát, hogy a kereszténység mellett a nemzetek azok, amiket a radikális baloldal megjelenési formájától függetlenül el kíván tüntetni. (Pl. a mai radikális baloldal az Európai Egyesült Államok és a multikulturalizmus híve. Hogy ezt afféle vallási meggyőződésnek tekintik, vagy a technokrácia nyelvén követelik a nemzetállamok európai „felügyeletét“ az „igazságosság“ helyreállítása érdekében, az részletkérdés.)

³ Roger Kimball: *Tenured Radicals. How Politics Has Corrupted Our Higher Education*, Ivan R. Dee, Chicago, 1990, p. 289.

⁴ Megfontolandó, hogy inkább a realizmusból fakadó stratégiai-taktikai megfontolás (és a Trockijjal való konfliktus) eredményének tekinthető Sztálin nacionalizmusa.

3. Értelmiség: világmegváltás a maoizmustól a nemsemleges mosdókig

A baloldali radikalizmus mindig is értelmiségi projekt volt. Először a párizsi radikális, majd a szocialista, aztán a posztmodern értelmiség dolgozott rajta. Népszerűsége az akadémiai értelmiség és az esetenként általuk radikalizált hallgatók körében jelentős, a radikális baloldal által felszabadítani kívánt csoportok tagjai ritkán fogékonyak a programjukra.⁵ Ettől még nagy befolyásra tettek szert gondolataik, ugyanis - mint arra később a baloldal maga is rájött - a Marx által „felépítménynek“ tekintett kultúra megszállása vált fontossá, és ez az utóbbi bő fél évszázadban sikerült is nekik.⁶ Ezért talán nem véletlen, ha a baloldali radikalizmus gyökereit mindig értelmiségieknél kell keressük.

Hasonlóképpen megfigyelhetünk egyfajta „import-export“ tevékenységet a nyugati radikális értelmiség és a „praxis“ képviselői között. Míg a nyugati radikális baloldali értelmiség rajongott Mao kulturális forradalmáért, addig az ezen értelmiségiek által kiképzettek hazavitték az értelmiségiek ötleteit: 1975-ben Kambodzsában olyanok követtek el példátlan tömeggyilkosságot, akiket a párizsi radikális értelmiség képzett ki, és akik Sartre akvizitizmusról és „szükséges erőszakról“ szóló tantételeit tették magukévá.⁷

⁵ F. A. Hayek: *Az értelmiségiek és a szocializmus*, in: *Piac és szabadság*. Budapest, 1995, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, p. 221–238. „A populizmusa miatt a mai Jobboldal sokkal közelebb áll ahhoz, hogy megfogalmazza a hagyományos munkásosztály ideológiai nézőpontját, akármilyen is az”. J. Butler – E. Laclau – S. Zizek: *Contingency, Hegemony, Universality*. Nem véletlen, hogy akiket ma egyáltalán munkásoknak lehet tekinteni, jellemzően jobboldali szavazók. A baloldalra az értelmiség szavaz és - főleg az Egyesült Államokban - a baloldal által retorikailag támogatott kisebbségek. Ezért is siránkozik sokat a radikális értelmiség, hogy a „műveletlenek“ szavaznak a jobboldalra - ez a nóta legalább annyira ismerős Magyarországon, mint az Egyesült Államokban.

⁶ Ennek felismerésében elengedhetetlen szerepe van Antonio Gramscinak, aki kifejezetten a tudatformálás eszközeire, azaz a kultúrára tette a hangsúlyt. Így a radikális baloldali értelmiség alkalmazta Mao „hosszú menetelését“ az akadémiai szférára, amit véghez is vittek. Gramsci azért is fontos, mert a radikális értelmiségnek végre igazolást adott, hogy az ortodox marxizmus tételei ellenére miért van mégis az értelmiségnek előjoga az uralomra.

⁷ Johnson, 399.

Bár a legtöbb radikális értelmiséginek életében nem volt dolga létező munkással, mégis mindig az értelmiség és a munkásosztály misztikus egyesítésére vágytak.⁸ A radikális baloldali elméletekhez viszonyítva persze a valóság szüli az abszurdot, így a radikális professzorok által forradalmi hévvel beoltott középosztálybeli, jómódú fiatalok dobálták a *valóban* munkásosztálybeli rendőröket 1968-ban.

Bár a radikális akadémiai értelmiség viszonya változó az ortodox marxizmushoz, mindenesetre az elnyomottak és elnyomók dichotómiáját átemelték az új tanokba is. Így építettek kurzusokat az „áldozatiság” centruma köré. Miután a radikális baloldal letett reménytelen ügyéről, a proletariátus megváltásáról - akik inkább ragaszkodtak a meglévő viszonyokhoz, *horribile dictu* a nemzethez és a valláshoz, előbb a trimondializmus képviselői lettek, aztán a helyben is megtalálható etnikai, vallási, faji, nemi kisebbségeké.

Így alakultak ki az úgynevezett „tanulmányok” (*Studies*): afro-amerikai tanulmányok, gender tanulmányok, női tanulmányok, meleg, leszbikus és transznemű tanulmányok stb. Ezek valójában nem diszciplínákat takarnak, hanem *politikai sérelmeket*.⁹ E sérelmek hordozói - és persze az őket képviselő, szószólóikként fellépő radikális értelmiség - válnak az erény és erkölcs hordozóivá, reprezentánsaivá. A politikai korrektség rezsimje a moralizmus és radikalizmus egysége¹⁰.

Az identitáspolitikai radikális baloldal jellemzően olyan tulajdonságokhoz köti az erényt – etnikum, faj, nem –, melyek nem az azzal bíró egyén személyes döntéséből fakadnak.¹¹ Nem cselekvéshez, hanem *meglévő tulajdonságokhoz* kötik az erényességet, ahogy a nemzetiszocialisták is biológiai jegyek alapján ítélték valakit alsóbb- vagy felsőbbrendűnek. Eközben az új elnyomottak érdekében kifejtett moralizmus, az „erényfitogtatás” (*virtue signaling*) elégedettséggel tölti el a radikális értelmiséget.

⁸ Scruton, i.m. és Johnson, i.m.

⁹ Roger Kimball: *Tenured Radicals*, p. xv.

¹⁰ Uo. p. lii.

¹¹ Nem mindig világos, hogy a megszámlálhatatlan nemi identitás választás eredménye, és afféle „emberi jog” azok szabad váltogatása, avagy az éppen aktuális nemi identitás az, amivel az illető született, ezért elnyomás a látható identitás-csoportba elkönyvelni.

Abba az egyetemi világba, amely eredendően a szabad vitára és kérdésre épült, a radikális baloldali értelmiség bevezette alapelveként az *emberek érzelmi sérelmének tilalmát*, és mivel a kérdések és vélemények igen széles köre lehet alkalmas arra, hogy potenciálisan sértsen valakit, ezért folyamatosan szűkült azon témák köre, melyekről szabadon lehet beszélni. Így alakult ki az ún. „safe space” és „trigger-warning” kultúra is az amerikai kampuszokon, amely felmentést jelent minden olyan kurzus és kérdés alól, ahol az adott hallgató potenciálisan „nem érzi magát biztonságban” - azaz, az ott elhangzó felvetések sérthetik az érzéseit. *Erényes* akkor lesz valaki, ha nem sért meg senkit, azaz nem hoz fel még érintőlegesen sem olyan témát, ami véletlenül is sérthetné valaki etnikai, faji, vallási, nemzeti, kulturális, szexuális, nézetbeli stb. érzékenységét.

A politikai korrektség paradox logikája a következő: a kiindulópont a relativizmus, azaz az a nézet, amely tagadja az objektív igazság létezésének lehetőségét. Az igazságot felváltja a *konszenzus*, a megegyezés fontossága: helyes az, amiben megállapodunk. Ám ezt a konszenzust kiegészíti a *kizárás* motívuma. A konszenzus a *mi* konszenzusunk, amit semmiféle pozícióból nem lehet megkérdőjelezni - igazság nincs, a kívülállók konszenzusa pedig nem a miénk. (E „modell” kidolgozásában elévülhetetlen érdemei vannak Richard Rorty filozófusnak.) A „mi” pedig: liberálisok, feministák, melegjogi aktivisták és mindenféle radikálisok; ezen kívül helyezkednek el a konzervatívok, keresztények, tradicionalisták. Nincs igaz-hamis, lesz viszont „igaz konszenzus” (a miénk) és „hamis konszenzus”. **A relativista elmélet, amely teljes nyitottságot ígér, így vezet intoleráns abszolutizmushoz, amit a politikai korrektség cenzúrájaként ismertünk meg.**¹²

A radikális baloldalt az tartja mozgásban, hogy mindig akadnak új ügyek. Valahogy így juthattunk el a munkásosztály felszabadításától a gendersemleges mosdókhoz.

¹² Scruton, 377-378.

4. Taktika és etika: erőszakkal vagy anélkül?

Az igazságtalanság mindig a „rendszer“ maga, sőt a „rendszer“ lényege az „intézményesített rasszizmus“, „intézményes erőszak“, „strukturális elnyomás“ stb. A teljes „rendszer“ igazságtalan, maga a törvényes rend igazságtalan, ezért nem erkölcstelen akár erőszakkal is küzdeni ellene.

A reformizmus vagy a kompromisszumok politikája nem erkölcsi, hanem taktikai kérdés a radikális baloldal politikájában; nem a morál, hanem a realizmus diktálja. Az „erőszakmentesség“, amit adott esetben alkalmaznak, maximum „kifelé“ hivatott mutatni erkölcsi erényt, befelé taktikai jelentősége van csupán. Ezt a radikális baloldal egyik pápája, Saul Alinsky nyíltan be is ismeri: amennyiben az erőszakkal a jobboldal felé toljuk az embereket, jobb, ha távol maradunk tőle.¹³ Lenint idézve írja, hogy amíg az „imperialista kormánynál“ vannak a puskák, a bolsevikok nem használhatnak erőszakot; ha majd náluk lesznek, akkor a politikát majd a puskacsövek diktálják.¹⁴ A cél – a világ forradalmi megváltoztatása, Alinsky esetében a vér nélküli szocialista forradalom – nem változik, csak az ahhoz vezető út.¹⁵

Alinskynak annyira sikerült „belülről meghekkelnie“ a rendszert, hogy két, az Egyesült Államok baloldali politikájában igen magas pozícióba jutó embert is tanítványának tekinthetünk: Hillary Clinton volt külügyminisztert és Barack Obama elnököt. Sokaknak föl se tűnhet, hogy az Alinsky-módszerrel radikális baloldali politikai aktivistákat képeznek, annyira ártalmatlan a „közösségszervező“ elnevezés - mintha csak egy lakóközösség aktívabb közös képviselőjéről volna szó.

¹³ Saul D. Alinsky: *Rules for Radicals. A Pragmatic Primer for Realistic Radicals*, Vintage Books, 1989, p. xxiii. Magyarul:

<http://szoszov.hu/sites/default/files/letoltheto/alinskycivilszervezkedesabcje.pdf>

¹⁴ Alinsky, p. 37.

¹⁵ Ugyanennek az „inverzét“ írta le Lukács György - amikor a radikális baloldal hatalmat kap, alkalmazni fogja az erőszakot. a *Taktika és etika*ban: igenis keresztülhazudhatjuk magunkat az igazsághoz.http://exsymposion.hu/index.php?tbid=article_page_surfer&csa=load_article&rw_code=taktika-es-etika Az antisztálinista baloldal szentje és mártírja, Trockij ugyancsak a forradalmi terror alkalmazása mellett állt ki: <https://www.marxists.org/archive/trotsky/1920/terrcomm/>

Hasonló taktikából fakad a politikai aktivisták és NGO-k „civil” elnevezése is. Alinsky politikai aktivistáit nevezik az *újbeszél* propagandistái „civilnek”.

Amikor a radikális baloldal érzi, hogy törekvéseinek „minőségi” oldala átcsap „mennyiségibe”, nem lesz számára kérdés, alkalmazhat-e erőszakot. A legkézenfekvőbb eset a francia, a szovjet és a nemzetiszocialista forradalom, de ne feledjük, hogy a radikális baloldali értelmiség minimum hallgatólagos támogatója volt a 70-es évek szélsőbaloldali terrorizmusának Európában. Ugyanez a radikális baloldali értelmiség az utolsó utáni pillanatig védte a sztálini rendszert.¹⁶ (Herbert Marcuse, a baloldali értelmiség és 1968 szentje az 1956-os magyar forradalom leverését is üdvözölte, mondván, az a „fasizmus” elleni harcnak minősül.)

Ez az értelmiségi divat messze nem halt ki napjainkra sem. Akad ma is olyan baloldali, aki szerint a Lenin által alkalmazott elnyomás pusztán „átmeneti eszköz” volt „egy majdani humánus folytatáshoz”.¹⁷ A valóságban ez inkább fordítva szokott lenni. A radikális baloldal alkalmazkodik a békés működés stratégiájához, majd hatalomra jutva felszámolja a politikai ellenzékét és az úgynevezett „mérésékelt baloldalt” (ez történt a bolsevik forradalomban, és Magyarországon is a kommunisták hatalomátvételét követően).

A politikai terrorizmusnak és hallgatólagos támogatásának van „belföldön növesztett” ága az Egyesült Államokban is. Ne felejtjük el, hogy a Ku-Klux-Klán gyakorlatilag a Demokrata Párt irreguláris, militáns egységeként működött, a polgárháború utáni délen demokrata győzelmekhez kívánt hozzájárulni az erőszak eszközeivel.¹⁸ És ahogy annak idején a Ku-Klux-Klán politikai terrorizmusát támogatta hallgatólagosan a Demokrata Párt, úgy ma az Antifa és más radikális baloldali szervezetek akcióiról hallgatnak radikális baloldali politikusok.

A különféle „antifasiszta”, radikális baloldali csoportok szinte pontosan ugyanazokkal az eszközökkel élnek, mint elődszervezetük, a Ku Klux Klán: halálos fenyegetéseket küldenek, megfélemlítenek másokat, rongálnak és gyűjtogatnak (nem

¹⁶ Erről és az értelmiségiek furcsa vonzalmáról az erőszakhoz ld. Johnson: *Értelmiségiek*

¹⁷ Hegyi Gyula: *Lenin 150*, https://nepszava.hu/3075413_lenin-150

¹⁸ Nincs annál abszurdabb, mint hogy Barack Obama, az Egyesült Államok első fekete elnöke mondott gyászbeszédet Robert Byrd demokrata szenátor, volt Ku-Klux-Klán-vezető temetésén.

kereszteket, hanem kukákat és minden mást égetnek, való igaz). Ezen tevékenységüket addig űzik, míg a célpontnak attól is elmegy a kedve, hogy megszólaljon.

5. Néhány példa

5.1. USA

2014-ben több hullámban tört ki erőszakos tüntetéssorozat a Missouri állambeli Fergusonban, miután egy rendőrségi akció keretében vitatott körülmények között életét vesztette egy afroamerikai fiatal, Michael Brown. Ekkor jött létre a *Black Lives Matter* (BLM) mozgalom. Az eseményt követő zavargások annyira súlyossá váltak, hogy a rendőrség kijárási tilalmat rendelt el, a fosztogatások és gyújtogatások (rendőrök Molotov-koktélok dobálása) elfojtása érdekében pedig rohamrendőrök lepték el Ferguson utcáit.¹⁹

Missouri állam kormányzója behívta a Nemzeti Gárdát, hogy elfojtsák a erőszak eskalálódását, miután a Brown halálát okozó rendőrt a bíróság felmentette.²⁰ Az új „fekete párdúcok“ (*New Black Panther Party*) fekete nacionalista mozgalom két tagját letartóztatták, mert rendőröket készültek felrobbantani egy utcai tüntetés során. Egy évvel a fergusoni események után egy békés megemlékezés estére erőszakos lövöldözéssé fajult a rendőrök és az afroamerikai lakosok között. Három napos vészhelyzetet rendelt el a kormányzó, és mintegy száz erőszakos tüntetőt vettek őrizetbe.²¹ 2016-ban egy dallasi BLM megmozdulás végén Micah Xavier Johnson öt rendőrt agyonlőtt, hét rendfenntartót és két civilt megsebesített.

„Soros György a saját érdekeit szem előtt tartva eltérítette a Black Lives Matter mozgalmat annak érdekében, hogy antikapitalista üzeneteit terjessze“ - nyilatkozta Milwaukee nyugalmazott afroamerikai sherriffje, David Clarke.²² A BLM honlapja ebben az időben arra kérte támogatóit, hogy bojkottálják a „fehér kapitalizmust“,

¹⁹ <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/northamerica/usa/11242108/Ferguson-timeline-of-events-since-Michael-Browns-death.html>

²⁰ <https://www.theguardian.com/us-news/2014/nov/17/missouri-governor-state-of-emergency-ferguson>

²¹ <https://www.wsi.com/articles/ferguson-suffers-another-night-of-unrest-1439284454>

²² <https://www.foxbusiness.com/politics/black-lives-matter-has-been-hijacked-by-george-soros-sheriff-clarke>

és ne költsék a pénzüket „fehér vállalkozóknál“. Soros György 33 millió dollárt adott a Black Lives Matter mozgalomnak.²³

2017 februárjában a Berkeley Egyetemre kapott meghívást Milo Yiannopoulos politikai kommentátor. Száz egyetemi tanár petícióban tiltakozott az esemény ellen. Magán az eseményen mintegy 1500 „antifasiszta“ tüntető jelent meg, akik közül sokan rongálásba és gyújtogatásba kezdtek. Az előadást kénytelenek voltak a szervezők lemondani, azonban az erőszakos tüntetés folytatódott - az egyetemről továbbvonuló tüntetők kirakatokat törtek be és fosztogatni kezdtek Berkeleyben.²⁴ A becsült kár nagyjából százezer dollárra rúgott. A tüntetéseket szervező *Refuse Fascism* nevű csoportot Soros György támogatta ötvenezer dollárral.²⁵

2017 áprilisában ugyancsak lemondani kényszerültek a szervezők az amerikai konzervatív bestseller szerző, Ann Coulter előadását, azzal az indokkal, hogy „nem tudják garantálni a helyszín biztosítását“. Coulter Twitter-üzenetében azt írta, mindezek ellenére is elmegy, ám végül elmaradt az előadás.²⁶ Több jobboldali kommentátor (Lauren Southern, Gavin McInnes) szervezett ezután egy megmozdulást, hogy kiálljanak a szólásszabadság mellett.

Berkeley polgármestere azt kérte az egyetemtől, hogy mondják le a szeptember 24. és 27. közötti időszakra tervezett konzervatív kommentátorok szólásszabadságról szóló előadásait, mivel a városvezetés tart az erőszakos tüntetőktől. Az eseményt végül megtartották, de erre csak szigorú biztonsági intézkedések és fémdetektorok alkalmazásával nyílt lehetőség.²⁷

Berkeley városában „antifa“ tüntetők támadtak a békés *March 4 Trump* esemény résztvevőire. A rendőrség baseball-ütőket, téglákat, vascsöveket és egy lándzsát (!)

²³ <https://www.washingtontimes.com/news/2016/aug/16/black-lives-matter-cashes-100-million-liberal-foun/>

²⁴ <https://www.berkeleyside.com/2017/02/02/chaos-erupts-protesters-shut-yiannopolous-events-banks-downtown-vandalized>

²⁵ <https://www.breitbart.com/social-justice/2017/02/05/refuse-fascism-group-behind-berkeley-riot-funded-george-soros/>

²⁶ <https://www.sfgate.com/education/article/UC-Berkeley-changes-plans-invites-Ann-Coulter-to-11087363.php>

²⁷ <https://www.sfchronicle.com/bayarea/article/Berkeley-mayor-asks-Cal-to-cancel-12104330.php>

foglalt le.²⁸ 2017 augusztusában 2-4 ezer tüntető gyűlt össze Berkeley parkjaiban, hogy tiltakozzanak a *Say No To Marxism* felvonulás ellen. A mintegy száz főből álló antifasiszta csoport pajzsokkal és husángokkal támadta meg a békés felvonulás résztvevőit, a rendőrség nem lépett közbe – mondván, az csak az erőszak elszabadulásához vezetne. Az antifasiszta tüntetők újságírókat is megfenyegettek az esemény során.²⁹

Ironikus, hogy épp abban a városban és azon az egyetemi kampuszon küzd a radikális baloldal erőszakkal a cenzúráért, ahol 1964-ben a baloldal indított mozgalmat a szólásszabadságért (*Free Speech Movement*).

2019-ben az Oregon állambeli Portlandben egymásnak feszültek az Antifa és a Proud Boys tagjai. Az összetűzés során az antifasiszta tüntetők súlyosan bántalmazták Andy Ngo ázsiai származású konzervatív újságírót. Ngo agysérülést szenvedett a verés miatt, ezért beszédterápiára kényszerült.³⁰

Az utcai radikalizmust kíséri némi „retorikai“ radikalizmus is egyes képviselők részéről. Alexandra Occasio-Cortez demokrata kongresszusi képviselő szerint például az Egyesült Államok „koncentrációs táborokat működtet a déli határon“,³¹ de bagatellizálta azt a rendbontássá fajuló tüntetést is, amely „Punch a Cop“ (vágj pofán egy rendőrt) jelszóval operált.³²

²⁸ <https://web.archive.org/web/20170307201424/http://sfist.com/2017/03/05/pro-trump-rally-in-berkeley-turns-p.php>

²⁹ https://web.archive.org/web/20170829235735/https://www.washingtonpost.com/news/morning-mix/wp/2017/08/28/black-clad-antifa-attack-right-wing-demonstrators-in-berkeley/?utm_term=.7260f3c3db42

³⁰ <https://thehill.com/hilltv/rising/454712-conservative-journalist-andy-ngo-says-antifa-attack-resulted-in-brain-injury>. Jellemző módon a Proud Boys-t azóta terrorista szervezetnek nyilvánították és feloszlatták.

³¹ <https://edition.cnn.com/2019/06/18/politics/alexandria-ocasio-cortez-concentration-camps-migrants-detention/index.html>

³² <https://www.youtube.com/watch?v=P7RVCtq8Oo8>

5.2. Európa

2016 novemberében Hágában nagyjából kétszáz radikális baloldali *Antifa* tüntető csapott össze a rendőrökkel, mivel - a megegyezés ellenére - nem tartották be az arcok eltakarását tiltó rendelkezést. A rendőrök a tüntetőknél botokat, kalapácsokat találtak.³³ 2017 nyarán Hamburgban került sor baloldali tüntetők és rendőrök összecsapására a G20-találkozóval egy időben. A harcokban ötszáz rendőr sérült meg.³⁴ (A rendőrség azt javasolta, hozzanak létre adatbázist a baloldali fegyveresek megfigyelése céljából.) Az *Antifa* mozgalom az utóbbi években sok helyütt összecsapott a rendőrökkel (Svédországban 2018 szeptemberében, Spanyolországban 2018 decemberében és 2019 márciusában). E tüntetések általában olyan jobboldali pártok ellen irányulnak, amelyek sikeresek, vagy növelni tudják támogatottságukat.

Németország a radikális baloldali mozgalmak egyik Mekkája. Az Axel Springer Verlag újságírójának autóját kétszer is felgyújtották, a radikális baloldaliak az *Indymedián* magukra vállalták az akciókat, majd közölték az újságíró címét, és javasolták neki, hogy költözzön el. 2019 márciusában radikális baloldaliak csoportja több darut is felgyújtott egy építkezésen, majd közölték a kivitelező címét az *Indymedián*. Novemberben két radikális baloldali férfi Lipcse egyik luxusingatlanokat értékesítő ingatlanközvetítő nőjéhez csöngetett be, majd ajtónyitás után megtámadták és ütlegelni kezdték.³⁵

A radikális baloldaliak „ellenségeinek” elérhetőségeit és címeit közlő *Indymedia* betiltása után másfélezres erőszakos tüntetés tört ki Lipcsében. A rendőröket az agresszív radikális baloldaliak kövekkel, üvegekkel és pirotechnikával dobálták, a zavargás során több épületet és autót is megrongáltak. Tizenhárom rendőr sérült meg, hat embert tartóztattak le.³⁶

2019 decemberében az *Extinction Rebellion* nevű klímavédelmi csoport tüntetést tartott Brüsszelben. A tüntetők olyan területeket foglaltak el, melyekre a rendőrség

³³ <https://www.thejournal.ie/dutch-protest-wilders-3092796-Nov2016/>

³⁴ <https://www.dw.com/en/g20-in-hamburg-police-and-protesters-clash/a-39587602>

³⁵ <https://www.insideover.com/society/germany-remains-blind-in-its-left-eye.html>

³⁶ <https://www.dw.com/en/germany-police-officers-injured-in-protests-against-ban-on-leftist-website/a-52153581>

nem adott engedélyt, ezért korlátozták a forgalmat. A résztvevők nem tettek eleget a rendőrség távozásra történő felszólításának, ezért vízagyút és paprikasprayt vetettek be. A klímavédelmi radikálisok helyi vezetője azt mondta, tudatosan döntöttek a törvénytörés mellett.³⁷

2020 januárjában kétszáz radikális baloldali blokkolta a Bécsi Egyetem előadótermének bejáratát és követelte a szabadságpárti történész, Lothar Höbelt előadásának visszavonását. A tüntetések résztvevői között voltak az Osztrák Hallgatói Unió, a Radikális Baloldali Platform, a Jobboldal Ellenzői és az Autonóm Antifa aktivistái, ám a megmozdulást támogatta az Osztrák Kommunista Ifjúság és a Kommunista Diákszövetség is. A tüntetők összecsaptak a rendőrökkel, az előadást lemondták.³⁸

5.3. Magyarország

Ha másban nem is, minden bizonnyal igaza volt Marxnak abban, hogy a történelem ugyan ismétli önmagát, ám ami először tragédia, az másodszorra komédia lesz. A radikális baloldal egyes technikáinak magyarországi adaptációja sok esetben ilyen eredménnyel végződött.

Az első „nemzetközi franchise“, azaz, az Alinsky-módszer alapján zajlott megmozdulásokra 2013-ben került sor, amikor a Hallgatói Hálózat (HaHa) próbálta megszállni a Fidesz székházát,³⁹ majd az Emberi Erőforrások Minisztériumának épületét.⁴⁰ Kezdetben nem működött a tankönyvszerűen kivitelezett Alinsky-program, ugyanis a székházban lévő politikusok süteménnyel kínálták meg a

³⁷ <https://www.reuters.com/article/us-climate-change-belgium/belgian-police-arrest-up-to-300-extinction-rebellion-protesters-idUSKBN1WR0LG>

³⁸ <https://apps.derstandard.at/privacywall/story/2000113319157/studierende-blockierten-hoersaal-von-fpoe-historiker-hoebelt>

³⁹ https://hvg.hu/itthon/20130307_Tunteteket_hiv_a_Fideszszekhazhoz_a_HaHa

⁴⁰ https://index.hu/belfold/2013/05/31/az_emmi-nel_akciozik_a_hallgatoi_halozat/

behatoló rendbontókat.⁴¹ 2014-ben, az internetadó elleni demonstráció során azonban már megrongálták a székházat a tüntetők.⁴²

Ami egyedülállónak mondható a jelenlegi mezőnyben, hogy a radikális baloldali rendbontást Magyarországon parlamenti képviselők kezdték. 2018. december 12-én az Országgyűlés elfogadta a túlórátörvényt, mire a radikális baloldali képviselők elfoglalták a házelnöki pulpitust, az ülés alatt sípokkal, hangosbeszélővel, zászlókkal zavarták meg az ülést - a rendbontást élőben közvetítették a képviselők a Facebookon. Ezzel kétségtelenül új műfaj született, amit néhány radikális baloldali képviselő (Hadházy Ákos, Szél Bernadett, Jakab Péter stb.) igyekszik folytatni.

A parlamenti rendbontás másnapján az ellenzéki pártok képviselőinek szervezésében került sor tüntetésekre a túlórátörvény ellen. A parlament előtti tüntetők erőszakosan léptek fel a rendőrökkel szemben – üvegekkel, kövekkel dobálták őket –, amit azonban a rendőrök emberfeletti türelmet tanúsítva nem viszonoztak. Az erőszakos akciókban részt vettek a *Momentum* politikusai is, akik füstgránátot dobtak a rendőrökre.⁴³

A folytatásban radikális baloldali ellenzéki képviselők (Szél Bernadett, Jakab Péter, Varju László, Ujhelyi István, Korózs Lajos, Bósz Anett, Kunhalmi Ágnes, Kepli Lajos, Varga-Damm Andrea, Bana Tibor, Gréczy Zsolt, Tordai Bence, Hadházy Ákos) vezetésével rohamozta meg a tömeg az MTVA székházat és képviselői kiváltságaikra hivatkozva kívántak oda bejutni. Az mindenképpen sajátos, hogy nem „mezei“ tüntetők, hanem képviselők alkották a radikális baloldali „élcsapatot“.

Az MTVA-székháznál történtek sajátos keverékei voltak a külföldön is ismert, erőszaktól sem visszariadó radikális akcióknak és az Alinsky-féle „puha“ módszernek. Az ezt követő napokban néhány radikális baloldali képviselő úgy döntött, „beköltözik” az MTVA épületébe, az ottani „akcióik“ azonban inkább

⁴¹ <https://www.origo.hu/itthon/20130307-nehany-tucat-tunteto-hatolt-be-a-fidesz-budapesti-lendvay-utcai.html>

⁴² https://mandiner.hu/cikk/20141026_internetado_elleni_tuntetes_all_a_szinpad_a_jozsef_nador_teren?q=cikk%2F20141026_internetado_elleni_tuntetes_all_a_szinpad_a_jozsef_nador_teren%2F

⁴³ https://hvg.hu/itthon/20181213_tuntetes_kossuth_ter_percrol_percre_rabszolgorveny/3/pp/74005?utm_source=mandiner&utm_medium=link&utm_campaign=mandiner_202004

váltak ki harsány röhögőgörcsöt a műsort követő polgárokból, mint megdöbbenést. Az akció relatív sikerén felbuzdulva a Jobbik jelenlegi elnöke, a radikális baloldali Jakab Péter 2019 májusában megpróbált berontani a TV2 épületébe, hogy megzavarja az adásmenetet, don quijotei küzdelme azonban kudarccal zárult.⁴⁴ Legutóbb Szél Bernadett és Hadházy Ákos radikális baloldali politikusok tartottak forgalomkorlátozó, „dudáló“ tüntetést a Clark Ádám téren.⁴⁵

Az ellenzék hangadói radikális baloldali politikusok lettek (Szél, Hadházy, Jakab, Tordai), a mérsékeltek gyakorlatilag biodíszletként funkcionálnak. Ők azért küzdenek, hogy a radikális baloldali politika dominánssá váljon, és ehhez rendre átlépik azokat a határokat, amiket parlamenti képviselőknek tiszteletben kéne tartaniuk.

⁴⁴ <https://www.origo.hu/itthon/20190522-jakab-peter-tv2-berontott.html>

⁴⁵ <https://pestisracok.hu/megbirsagoltak-feljelentettek-a-rendorok-a-hadhazy-es-szel-felhivasara-dudalokat/>

6. Összegzés

A történelmi tapasztalat szerint a radikális baloldal fasiszta és nemzetiszocialista variánsai valamivel nagyobb sikerrel tudják megnyerni a relatív többséget, mint a többi variáns - ám ők sem riadtak vissza soha a trükkök, átverések és puccsok alkalmazásától. A radikális baloldal szinte sosem arra törekszik, hogy jogszerű úton, a többség támogatásának elnyerésével szerezze meg a hatalmat - hisz valószínűleg már a DNS-ében hordozza annak tudását, hogy erre általában kicsi az esélye. Ezért számíthatunk rá, hogy a radikális baloldal hű marad eredeti küldetéséhez és módszereihez is.

